

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 6. februar 2024
Kontor: Stats- og
Menneskeretskontoret
Sagsbeh: Malene Juul
Sagsnr.: 2024-00463
Dok.: 3118115

Besvarelse af spørgsmål nr. 543 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 543 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 9. januar 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Morten Messerschmidt (DF).

Peter Hummelgaard

/

Christian Fuglsang

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 543 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil justitsministeren redegøre for om en forening, der dømmes for terrorfinansiering i henhold til straffelovens paragraf 114 b og 114 i vil være at betragte som omfattet af grundlovens § 78, stk. 2, og dermed om det i grundlovens forstand vil være tilstrækkeligt at en forening økonomisk medvirker til at finansiere terrorhandlinger snarere end at begå dem selv til at opløse den pågældende forening?”

Svar:

Foreningsfriheden er beskyttet i medfør af grundlovens § 78. Efter grundlovens § 78, stk. 1, har borgerne ret til uden forudgående tilladelse at danne foreninger i ethvert lovligt øjemed. Efter bestemmelsens stk. 2 bliver foreninger, der virker ved eller søger at opnå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, at opløse ved dom.

Ved vurderingen af, om en forening har et ulovligt formål eller anvender ulovlige midler, er det almindeligt accepteret, at der ikke skal lægges størst vægt på udtalelser i foreningsformål eller partiprogrammer, men derimod på hvordan foreningen i praksis manifesterer sig, jf. Jens Peter Christensen m.fl., Dansk Statsret, 3. udgave (2020), side 405.

Det fremgår af Højesterets dom af 1. september 2021, refereret i UfR 2021.4999, om opløsning af foreningen ”Loyal to Familia” (LTF), at grundloven og dens forarbejder ikke angiver, hvad der skal forstås ved en forenings øjemed som nævnt i § 78, stk. 1, samt at der må tages udgangspunkt i en sædvanlig forståelse. Det kan indgå, hvad foreningen eventuelt har som erklæret formål, men fastlæggelsen af øjemedet må navnlig bero på foreningens faktiske virksomhed.

Det fremgår endvidere af dommen, at enkeltstående strafbare handlinger begået af en forening normalt ikke kan begrunde, at foreningens øjemed anses for ulovligt, ligesom strafbare forhold begået af foreningens medlemmer ikke i sig selv kan indebære, at foreningen har et ulovligt øjemed. Hvis de strafbare forhold må anses for begået som almindeligt led i foreningens virksomhed, vil foreningens øjemed imidlertid kunne være ulovligt, selv om foreningen tillige måtte have et lovligt øjemed.

Nærmere om grundlovens § 78, stk. 2, anførte Højesteret, at § 78, stk. 2, efter sin ordlyd og forhistorie mest naturligt må forstås således, at det er en selvstændig betingelse, at volden begås som led i påvirkning af anderledes tænkende, og at det ikke kan fastslås generelt, hvad der skal forstås ved ”påvirkning af anderledes tænkende”, men at det må indgå, om der er tale om vold udøvet med f.eks. politisk, ideologisk eller religiøst sigte.

Hvorvidt en given forening, som er fundet skyldig i terrorfinansiering efter straffelovens bestemmelser herom, kan opløses efter grundlovens § 78, stk. 1 eller 2, beror på en samlet og konkret vurdering af bl.a. foreningens formål, virksomhed og virkemidler, herunder i lyset af de momenter, der er beskrevet ovenfor.